

Referat fra Talesøjlemøde uge 45 2009 Mundhuleopererede

DATO: 6. nov. 2009

EMNE: Netværksmøde omhandlende mundhuleopererede

STED: Center for Kommunikation og Hjælpemidler, Vejle

DELTAGERE: Logopæder der arbejder med mundhuleopererede

AFBUD:

REFERENT: Kirsten Nielsen

Mundhuleopererede 13.00 – 16.00

1. Logopædisk indsats i forbindelse med strålebehandling
2. Erfaringer med behandling af trismus og brug af Therabite
3. Erfaringer med brug af udredningskema
4. Undervisning under indlæggelse
5. Øvemateriale
6. Netværkets fremtid

Ad. 1 Undervisning i forbindelse med strålebehandling.

Kirsten Nielsen efterlyser gode råd mht. til logopædisk undervisning i forbindelse med og sideløbende med strålebehandling. Der kommer af og til henvendelse fra borgere, som er inoperable og derfor vælger strålebehandlingen.

Kollegers gode erfaringer:

- Mundtørhed kan afhjælpes med vand+glycerol+smagsstof, gel eller spray fra Zendium, fås på apoteket.
- Vigtig at fortælle om, hvordan kommunikationen lettes: mindske baggrundsstøj, øjenkontakt, alfabetstavle med udpegning af begyndelsesbogstav etc.
- Teknologiske foranstaltninger: Lightwriter, evt. kan man spørge teknologiafd. om der findes små løsninger, evt. med vendbar skærm.
- Gode råd om kost: www.allingstrup.dk/udgivelser.asp

Vi diskuterede også dysfagi og flere mente, at det kunne være oplagt som punkt på en temadag. Mundhulecenteret i Sverige udbyder kurser. De fleste steder i Danmark er det ergoterapeuterne som tager sig af vejledningen, men det kan være vanskeligt at få brugerne frem til tilbuddet.

Øvemateriale:

- Træningsskeer fra Kapitex, Oralight
- Modstandsøvelser fra Vangede, som Hanne Dam vil sende rundt.

Ad. 2. Erfaringer med behandling af trismus og brug af Therabite

Forskellige erfaringer bl.a. fra Roskilde og København, hvor Therabite har været anvendt. Anbefales i København, hvor Bruno Mainborg har haft gode erfaringer med det. Anne Bingen fra Roskilde er mere tilbageholden, da Therabite også kan give kompenserende spændinger. Artikulationsøvelser kan have samme gode effekt på kæbeåbning. Måleskema giver god visuel forståelse af fremgang eller mangel på samme.

Ad.3. Erfaringer med brug af udredningsskema

Skemaet bruges bl.a. i Roskilde, Viborg og Odense, andre steder som inspiration til egne skemaer.

Kommentarer om højt fagligt indhold og grundigt selvvurderingsdel, som også kan bruges undervejs i undervisningsforløbet.

Skemaet er ikke tænkt at skulle udfyldes og følges slavisk, men relevante dele kan udvælges.

En vejledning til brug af skemaet vil være ønskelig. Der bliver foreslået en

arbejdsgruppe, som også kan overføre det til ICF termer. Vi retter henvendelse til DTHS for at komme videre med det.

Overskriften kan evt. ændres til: Udredning i forbindelse med mundhuleoperation eller mundhulecancer.

Enkelte små rettelser samles op af Birgitte Bøstrup og Bente Hollerup.

Ad.4. Undervisning under og efter indlæggelse

Der er store nationale forskelle på visitationen til talepædagogisk undervisning under og efter indlæggelse:

- Odense: God kontakt til team på OUH. Patienter glade for tilbuddet
- Roskilde: Vanskeligt at få henvisninger, umuligt at få præoperative samtaler. Rigshospitalet og Herlev tager sig af mundhuleop.
- Århus: Er ved at lave procedure for, hvornår talepædagog og ergoterapeut skal inddrages.
- Vejle: Kun ganske få ønsker yderligere undervisning efter indlæggelsen. Kan være vanskeligt at være sikker på, om de har modtaget tilbud, da ikke alle svarer på tilsendte breve, og talepædagogerne kun i specielle tilfælde tager ud på hjemmebesøg.
- Viborg: Sender brev om tidspunkt for hjemmebesøg.
- Næstved: Pjecer relevante steder.

Ad 5. Øvemateriale

- Optagelse af stemme/talen
- Føre dagbog for at måle fremskridt
- Oralight skeer
- Minimale par oral/nasal
- Oplysningskort, individuelt udformede.

Ad.6. Netværkets fremtid

Generel opfattelse af, at den nuværende form, hvor laryngektomi og mundhuleområdet deler en dag er alt for utilstrækkelig. En netværksdag til hvert område er nødvendig. Vi kan på den korte tid ikke få ny viden ind i området og da det ofte er få personer i hvert område, som varetager denne undervisning er netværket meget nødvendigt for at fastholde og udvikle området.

Vi oplever, at det er en voksende patientgruppe og netværksmøderne er pt. de eneste steder, hvor vi kan erfaringsudveksle og inddrage ny viden.

Forslag til fremtidig

Hvis netværksmødet fastholdes under den nuværende form fra DTHS' side på en dag er det nødvendigt med en temadag/kursusdag på hvert område på et andet tidspunkt af året for at være ajour med udviklingen medicinsk-terapeutiske udvikling inden for feltet, gerne lagt i foråret.

Forslag til indhold i sådanne kursus/temadage:

- Eksterne oplægsholdere med viden om cancerbehandling
- Inspiration fra Hollandsk cancerinstitut, Provox
- Ny viden om stråleskader

Ref. Kirsten Nielsen

.